

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/71/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121205391
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1121205391.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Ivany Štíftovej, v právnej veci žalobcu: Y. W., nar. XX.X.XXXX, I. XX, I. E., proti žalovanému: CD Consulting s.r.o., Příkop 843/4, Zábřdovice, Brno, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného WERNER & Co. s.r.o., Žltá 2/F, Bratislava, IČO: 36 869 643, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 23C/42/2021-26, zo dňa 5.8.2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť, aby žalobcu žiadnou formou, najmä písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami vôbec nekontaktoval z dôvodu ohrozenia jeho duševnej integrity a výrazného zhoršenia psychického zdravotného stavu a žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania. Súčasne žalovaného poučil, že môže podať žalobu vo veci samej, ktorej právnym následkom v prípade jeho úspechu v konaní bude skutočnosť, že súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovie. Stranami konania budú ako žalobca: CD Consulting s.r.o., Příkop 843/4, Zábřdovice, Brno, Česká republika, IČO: 264 29 705 a ako žalovaný: Y. W., nar. XX.X.XXXX, I. XX, I. E.. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa nariadenia neodkladného opatrenia domáhal na tom skutkovom základe, že žalovaný mu dlhodobo, niekoľko rokov, sústavne volá na mobilný telefón z niekoľkých rôznych čísiel, ktoré keď si zablokoval, prišli mu SMS správy a emailové správy o odpustení polovice dlhu a výhodných splátkach; opísané konanie žalovaného ho neuveriteľným spôsobom obťažuje, čo znásobuje skutočnosť, že obťažujúce konanie pretrváva všetkými možnými prostriedkami aj po zablokovaní telefónnych čísiel; psychicky to na neho pôsobí veľmi zle, má z toho depresie a užíva liek Escitalopram Teva proti depresii. Konanie žalovaného zhoršuje jeho psychický stav natoľko, že je odkázaný na lekársku starostlivosť a bez liekov nie je schopný bežného života. Správanie žalovaného je o to viac zarážajúce, že jeho návrh na vydanie platobného rozkazu bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 4C/108/2014 zamietnutý. V rámci riešenia vzniknutej situácie sa žalobca obrátil aj na orgány činné v trestnom konaní, avšak bezúspešne. Dodal, že bol medzichasom aj oddĺžený, a preto jeho záväzky voči žalovanému sa stali aj z tohto dôvodu nevymáhateľnými, v dôsledku čoho je kontakt zo strany žalovaného nielen obťažujúci a stresujúci, ale aj bezpredmetný. Napriek uvedenému sa žalovaný pri telefonickom kontakte vyjadril, že neakceptuje rozhodnutie o oddĺžení a požaduje úhradu celého záväzku.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie po právnej stránke ozrejmil, že zmyslom inštitútu neodkladného opatrenia podľa § 324 a nasl. C.s.p. je

rýchle a pružné vyriešenie situácie vyžadujúcej si okamžitú ingerenciu súdu s cieľom predísť vzniku bezprostredne hroziacej ujmy či zmareniu výkonu rozhodnutia. Zákon prezumuje dva dôvody, existencia ktorých či už samostatne alebo aj kumulatívne umožňuje využitie inštitútu neodkladného opatrenia, a to potreba bezodkladnej úpravy pomerov a obava z ohrozenia výkonu exekúcie, to všetko za splnenia podmienky subsidiarity neodkladného opatrenia vo vzťahu k zabezpečovaciemu opatreniu. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd posudzuje potrebu bezodkladnej úpravy pomerov vždy vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku uplatnenému žalobou. Uvedené neplatí v prípade, ak sa jedná o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím súdneho konania, ktorým sa má zabezpečiť definitívna ochrana (napr. zdržovacie nároky). Vylúčené je preto poskytnutie tejto procesnej ochrany zjavne nedôvodnému alebo neexistujúcemu nároku. Aj v prípade, že sú splnené formálne a vecné predpoklady požadované zákonom pre nariadenie neodkladného opatrenia, súd musí zvažovať, či nariadením nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov strán sporu alebo tretích osôb, to znamená, že súd musí posúdiť aj proporionalitu (primeranosť) zásahu predstavovaného nariadením neodkladného opatrenia. Osobitnej povahy tohto procesnoprávneho inštitútu zodpovedá aj zjednodušený a zrýchlený postup pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia; súd nevykonáva riadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. C.s.p. a pri rozhodovaní vychádza z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a listinnými dôkazmi osvedčených skutočností. Navrhovateľ musí preto opísaním rozhodujúcich skutočností a pripojením listinných dôkazov hodnoverne presvedčiť súd o potrebe tejto procesnej ochrany (spravdepodobniť naliehavú potrebu dočasnej ochrany, ako aj existenciu nároku vo veci samej).

4. Osobitne zdôraznil, že nový procesnoprávny kódex priniesol v právnej úprave neodkladných opatrení významnú zmenu, keď upustil od výlučne provízorného charakteru neodkladného opatrenia a od pôvodnej koncepcie bezpodmienečnej väzby predbežného opatrenia (v súčasnosti neodkladné opatrenie) na konanie vo veci samej. Zákonodarca po novom pripúšťa, že neodkladným opatrením nariadeným pred začatím súdneho konania bude zabezpečená trvalá, definitívna ochrana bez potreby iniciovania konania vo veci samej (§ 336 ods. 1 veta druhá C.s.p.) a to na základe tzv. návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia s charakterom podania vo veci samej.

5. Súdu prvej inštancie z predložených listinných dôkazov vyplynulo, že žalovaný sa proti žalobcovi v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4C/108/2014 neúspešne domáhal zaplata peňažnej pohľadávky v sume 488,83 eura s príslušenstvom, ktorej právnym titulom mala byť zmluva o úvere č. 405700307 a na jej základe vystavená zabezpečovacia blankozmenka rubopisom prevedená na žalovaného. Zmenku, ako aj samotnú úverovú zmluvu uzatvorenú medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom, súd vzhľadom na spotrebiteľskú právnu ochranu vyhodnotil ako neplatné právne úkony a žalobu zamietol; rozsudok v zamietajúcej časti nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 25.5.2017, sp. zn. 8Co/633/2016. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia tiež vyplynulo, že pôvodný veriteľ, spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., si nárok neúspešne uplatnil aj v exekučnom konaní na základe rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu Bratislava sp. zn. SR 06856/11, keď Okresný súd Nové Zámky v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 9Er/1106/2012 zamietol žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a exekučné konanie právoplatne zastavil dôvodiac rozporom konania oprávneného s platnými právnymi predpismi. Z predložených listinných dôkazov mal za zrejmé, že aj napriek neúspechu v súdnom vymáhaní peňažnej pohľadávky a existencii právoplatného a pre strany sporu záväzného súdneho rozhodnutia žalovaný aj v súčasnosti a opakovane kontaktuje žalobcu telefonicky a prostredníctvom mailovej komunikácie (posledná mailová komunikácia je zo dňa 15.7.2021 a 19.7.2021, t. j. štyri roky po právoplatnosti zamietavého súdneho rozhodnutia), s „výnimočnou ponukou odpustenia 50 % jeho záväzku“ a výzvami na bezodkladnú úhradu záväzku zo zmluvy o úvere č. 405700307 s poučením, že v prípade neuhradenia zostatku záväzku podnikne všetky dostupné právne kroky k jeho uspokojeniu, čím sa pohľadávka navýši o náklady na jej vymáhanie.

6. Stotožnil sa so žalobcom, že sústavné žiadosti veriteľa o úhradu dlhu sú bez ohľadu na jeho nevymáhateľnosť objektívne spôsobilé ohroziť psychický komfort a integritu dlžníka ako chránenú osobnostnú sféru každej fyzickej osoby, pôsobia nátlakovo a obťažujúco a aj z tohto pohľadu nepredstavujú primeraný a efektívny prostriedok na dosiahnutie uspokojenia pohľadávky, ktorej existencia nie je podľa právoplatného rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 25.4.2016, sp. zn. 4C/108/2014 daná. Uvedené konanie zo strany žalovaného vnímal súd prvej inštancie ako nátlakové a nerešpektujúce právoplatné a pre neho záväzné súdne rozhodnutie v snahe prinútiť žalobcu

k finančnému plneniu. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalovaný nemá podľa záverov právoplatného súdneho rozhodnutia zo zmluvy o úvere č. 405700307 voči žalobcovi žiadnu pohľadávku, sústavným vyzývaním na jej úhradu opomína aj zákonné účinky na vyhláseného konkurzu, ktorý bol ešte v roku 2018 zbavený všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze, zverejneného v Obchodnom vestníku č. 181/2018 s povinnosťou správcu zabezpečiť individuálnu notifikáciu o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka známych zahraničných veriteľov v zmysle čl. 54 Nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2015/848 zo dňa 20.5.2015 o insolvenčnom konaní. Takéto opakované a dlhodobé konanie žalovaného a hrozba jeho pokračovania je za daného stavu bez okamžitého zásahu spôsobilé ohroziť psychické zdravie a integritu navrhovateľa a rovnako je potrebné zdôrazniť, že uvedené konanie je právom reprobované, keď zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa konanie spočívajúce vo vytrvalých a nechcených žiadostiach uskutočňovaných telefonicky, faxom, elektronickou poštou či inými diaľkovými médiami, okrem prípadov a v rozsahu odôvodnenom na účely vymáhania zmluvného záväzku, klasifikuje ako agresívnu obchodnú prax, ktorá je podľa § 7 ods. 1, ods. 4 cit. zákona zakázaná, a to aj po vykonaní obchodnej transakcie a je v rozpore s cieľmi smernice č. 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách dodávateľa voči spotrebiteľovi na vnútornom trhu. Na uvedenom závere súdu nič nemení ani skutočnosť, že z predloženej mailovej komunikácie vyplýva, že žalovaný má voči žalobcovi aj pohľadávku zo zmluvy č. 405700253, vo vzťahu ku ktorej nebola osvedčená jej nevymáhateľnosť, nakoľko aj pokiaľ by pohľadávka z tejto inej zmluvy, nebola dotknutá oddĺžením, nariadené neodkladné opatrenie nebráni žalovanému uplatniť nárok súdnou cestou, príp. ho exekučne vymáhať namiesto opakovaných a obťažujúcich výziev na úhradu, ktoré prekračujú mieru únosnosti a primeranosti nemožno považovať za legitímne. Rovnako v neprospech žalobcu nevyhodnotil súd prvej inštancie neosvedčenie tvrdenia o potrebe lekárskej starostlivosti v príčinnej súvislosti s opísaným konaním žalovaného, nakoľko pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. g) C.s.p. aj s poukazom na jeho účel a preventívne účinky je dostatočnou samotná hrozba ujmy na psychickej integrite ohrozenej fyzickej osoby, ktorej existenciu vyhodnotil súd ako osvedčenú, a to v dôsledku dlhodobého a obťažujúceho vymáhania pohľadávky, o ktorej súd právoplatne a záväzne rozhodol, že spoločnosti CD Consulting s.r.o. nesvedčí.

7. Súd prvej inštancie bol súčasne tiež názoru, že nariadené neodkladné opatrenie je efektívnym nástrojom na zabezpečenie ochrany práv žalobcu pred reálnou hrozbou v pokračovaní obťažujúceho konania žalovaného a zodpovedá aj požiadavkám proporcionality, keď žalovanému nemôže byť uloženým zákazom kontaktovania žalobcu v súvislosti s vymáhaním neexistujúcej peňažnej pohľadávky z presne označenej zmluvy o úvere č. 405700307, na ktorú sa v mailovej komunikácii odvoláva, spôsobená väčšia ujma ako tá, ktorá hrozí na psychickej integrite žalobcu, a ktorej ochranu môže dosiahnuť práve ingerencia súdu prostredníctvom navrhovaného neodkladného opatrenia spôsobilého zabezpečiť trvalú ochranu pomerov medzi stranami sporu vo vzťahu k uplatnenému zdržovaciemu nároku. Nariadené neodkladné opatrenie v súlade s jeho účelom zabezpečí primeranú ochranu psychickej integrity žalobcu pred neprípustným a obťažujúcim konaním žalovaného a zároveň z procesného hľadiska skonzumuje vec samu. Zároveň vzhľadom na nepeňažný charakter uplatneného nároku je už z povahy veci vylúčená možnosť zabezpečenia ochrany zabezpečovacím opatrením, ako ďalšia z podmienok úspešnosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

8. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie za použitia § 324 ods. 1, ods. 4, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, ods. 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 ods. 2, 332 ods. 1 C.s.p. nariadil neodkladné opatrenie a to bez časového obmedzenia s tým, že ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené, súd v súlade s § 334 C.s.p. na návrh žalobcu alebo žalovaného neodkladné opatrenie zruší. Nakoľko sa jedná o neodkladné opatrenie meritorneho charakteru, t. j. spôsobilé trvale upraviť pomery medzi sporovými stranami, neuložil žalobcovi povinnosť na podanie žaloby a o tejto možnosti vo výroku III. poučil žalovaného, na ktorého sa vzťahuje povinnosť uložená neodkladným opatrením (§ 337 C.s.p.). O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C.s.p. a žalobcovi hoci úspešnému v konaní nepriznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že žiadne trovy mu v konaní nevznikli [od súdneho poplatku je ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany pred nekalými obchodnými praktikami dodávateľa v zmysle § 4 ods. 2 písm. v) zákona č. 71/1992 Zb. oslobodený, v dôsledku čoho súd prvej inštancie nebude rozhodovať ani o jeho žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku] a tiež s poukazom na to, že si nárok na náhradu trov konania voči žalovanému neuplatnil; rozhodnutím o nepriznaní nároku na náhradu trov konania zároveň odpadá potreba samostatného rozhodnutia o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 C.s.p. (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 14/2018, zo dňa 28.2.2018).

9. Proti uzneseniu podal žalovaný odvolanie a žiadal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a konanie zastaviť, resp. zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že neboli splnené procesné podmienky, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené. Namietal, že neodkladné opatrenie nariadil miestne nepríslušný súd, pretože žalobca je fyzickou osobou (spotrebiteľom) s bydliskom a miestom trvalého pobytu v I. E.W. a žalovaný je právnickou osobou so sídlom v Českej republike. Žalobca podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie na súd, v obvode ktorého má bydlisko, resp. miesto trvalého pobytu (t. j. Okresný súd Nové Zámky) v zmysle § 19 písm. d) C.s.p., ale na Okresný súd Bratislava I, s ktorým však žalovaný ako právnická osoba so sídlom v Českej republike nemá nič spoločné. Príslušnosť súdu je jednou z podmienok konania a teda nariadenie neodkladného opatrenia miestne nepríslušným súdom naplňuje odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. a) C.s.p. Súd prvej inštancie sa navyše nezaoberal ani otázkou právomoci, hoci ide o vec s cudzím prvkom; žalovaný nemá všeobecný súd v Slovenskej republike, nakoľko má sídlo v Českej republike a nemá na území Slovenskej republiky zriadenú organizačnú zložku (nemožno teda aplikovať § 15 C.s.p.). Ustanovenie § 19 C.s.p. zakladá miestnu príslušnosť súdu popri všeobecnom súde žalovaného; ak teda všeobecný súd žalovaného neexistuje, nemožno ustanovenie § 19 C.s.p. aplikovať vôbec.

9.1 Vyčítal súdu prvej inštancie, že nariadil neodkladné opatrenie len na základe skutočností tvrdených žalobcom, t. j. nie na základe osvedčenej existencie nároku, ktorému má byť poskytnutá neodkladná ochrana. Čo sa týka údajného telefonického kontaktovania žalobca priložil k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia len akýsi rukou napísaný zoznam kontaktovania, tu však ide iba o jeho tvrdenie a nie aj o osvedčenie kontaktovania telefonickou formou, hoci mu nič nebránilo predložiť dôkazy osvedčujúce ním tvrdené telefonické kontaktovanie. Z predmetného zoznamu navyše nie je zrejmé, že ide o telefónne čísla patriace žalovanému ani nie je zrejmý čas, kedy malo k údajnému kontaktovaniu dôjsť (s výnimkou bodov 46 až 51, ktoré sa však týkajú roku 2020, z čoho je zrejmé, že v tomto prípade, aj keby išlo o pravdivý údaj, absentuje podmienka naliehavosti z hľadiska oprávnenosti nariadenia neodkladného opatrenia; bod 52 sa navyše výslovne týka iných osôb ako žalovaného). To isté platí v prípade údajného SMS kontaktovania. Tu navyše sám žalobca udáva, že údajná posledná SMS správa má byť datovaná dňa 3.4.2020, t. j. rok a štvrt' pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, čo tiež dokazuje nespĺnenie podmienky naliehavosti. Čo sa týka údajného emailového kontaktovania, žalobca priložil k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia iba tri emailové správy; iné spôsoby kontaktovania neosvedčil ani netvrdil. Napriek tomu mu výrok neodkladného opatrenia ukladá nekontaktovať žalobcu akoukoľvek formou. Z hľadiska kontaktovania navyše žalobca uviedol, že je možná existencia nárokov voči nemu nielen z právneho titulu, ktorého sa týka právoplatný zamietavý rozsudok, ale aj titulom inej zmluvy, pričom vo vzťahu k tejto inej zmluve neuviedol žiadnu inú skutočnosť, prečo by ho žalovaný nemohol kontaktovať. Žalobca nepriaznivý psychický stav a s ním spojenú medikamentóznú liečbu len tvrdil, avšak neosvedčil. Aj keď súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že z hľadiska nariadenia neodkladného opatrenia postačuje hrozba ujmy, v priamom rozpore s tým vo výroku neodkladného opatrenia okrem dôvodu ohrozenia duševnej integrity žalobcu uvádza existenciu výrazného zhoršenia psychického zdravotného stavu žalobcu, čo nemá oporu v žiadnom z dôkazov.

10. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“) preskúmal napadnuté uznesenie, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

11. Podľa § 161 C.s.p. kedykoľvek za konania prihlíada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (podmienky konania). Procesné podmienky v sporovom konaní, i napriek tomu, že ich Civilný sporový poriadok ako základný procesný predpis výslovne nevypočítava, možno považovať za predpoklady (existujúce tak na strane súdu, ako i na strane strán sporu), ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ sporového konania vyplývajúci zo Základných princípov Civilného sporového poriadku (Článok 1 až 18). Na strane súdu patria k podmienkam konania také vlastnosti, ktoré sú vymedzením jeho práva a povinnosti vykonávať ako orgán štátu civilné sporové konanie a

na základe jeho výsledkov rozhodovať spory; k týmto vlastnostiam patrí právomoc súdu, ale tiež jeho príslušnosť, a to tak vecná, funkčná ako aj miestna. K podmienkam konania na strane sporových strán patria také ich vlastnosti, ktoré im umožňujú vystupovať v konaní v postavení strany a ktoré im zároveň umožňujú mať subjektívne procesné práva a povinnosti a svojimi úkonmi ich nadobúdať; ide o procesnú subjektivitu a o procesnú spôsobilosť. U zástupcov strán sporu prichádza do úvahy spôsobilosť byť zástupcom a nutnosť preukázať oprávnenie na zastupovanie. K vecným procesným podmienkam sporového konania patrí žaloba. K takzvaným negatívnym procesným podmienkam patrí prekážka začatého konania (litispendencie) a prekážka veci rozsúdenej (rei iudicatae).

12. Nedostatok procesných podmienok môže byť odstrániteľný alebo neodstrániteľný; v ustanovení § 161 ods. 1, ods. 2 C.s.p. je upravený postup súdu v prípade, keď zistí odstrániteľný alebo neodstrániteľný nedostatok niektorej procesnej podmienky. Neodstrániteľný je nedostatok procesnej podmienky, odstránenie ktorého za danej právnej úpravy nie je možné; odstrániteľný je taký nedostatok procesnej podmienky, k odstráneniu ktorého súd urobí vhodné opatrenie.

13. Právomoc súdu predstavuje sumár oprávnení a povinností decízneho (rozhodovacieho) charakteru orgánov ochrany práva, uplatňovaných pri ochrane porušených alebo ohrozených subjektívnych práv alebo právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb; právomoc súdu je zákonom vymedzený rozsah otázok, ktoré je oprávnený riešiť.

14. Právomoc súdu v sporoch s cudzím medzinárodným prvkom možno definovať ako oprávnenie prejednať a rozhodnúť spor s cudzím medzinárodným prvkom pod svojou jurisdikciou, teda podľa vlastných procesných predpisov.

15. Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že návrh smeruje proti žalovanému CD Consulting s.r.o., Příkop 843/4, Zábřovice, Brno, Česká republika, IČO: 264 29 705, teda právnickej osobe zapísanej v obchodnom registri vedenom Krajským súdom v Brně, oddíl C, vložka 100524; návrh teda smeruje proti právnickej osobe členského štátu Európskej únie.

16. Zo skutkových tvrdení substancovaných v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a dôkazov k nemu pripojených, vyplýva, že žalobca sa domáha súdnej ochrany proti namietanému konaniu žalovaného, ktoré má mať vo vzťahu k žalobcovi základ v zmluve o úvere č. 4057000307 a 405700253, a nakoľko žalovaný má žalobcu obťažovať telefonátmi, zasielaním sms správ, či emailov, upozorňujúcich na možnosť odpustenia polovice dlhu a výhodné splátky; možno uzavrieť, že vec (spor) má skutkový a právny základ súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou (§ 290 C.s.p.), v ktorej žalobca vystupuje ako spotrebiteľ (dlžník) a žalovaný ako dodávateľ (veriteľ), ktorý sa má voči žalobcovi dopúšťať konania eventuálne právne kvalifikovateľného ako agresívna obchodná praktika podľa § 9 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

17. Pokiaľ sa vedie spor s cudzím medzinárodným prvkom spadajúcim pod úniové právo, tak prostriedkom harmonizácie a unifikácie jednotlivých kolíznych ustanovení vnútroštátneho práva upravujúceho inštitút súdnej právomoci v rámci členských štátov Európskej únie je nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012, o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach.

18. Podľa Článku 17 cit. nariadenia, vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania, sa právomoc určí podľa tohto oddielu, pričom nie sú dotknuté ustanovenia článku 6 a článku 7 bodu 5, ak ide: a) o zmluvu o predaji tovaru na splátky; b) o zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akejkoľvek inej forme úveru, ktorým sa má financovať predaj tovaru, alebo c) vo všetkých ostatných prípadoch o zmluvu uzavretú s účastníkom, ktorý obchoduje alebo podniká v členskom štáte bydliska spotrebiteľa alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takéto činnosti do tohto členského štátu alebo do viacerých štátov vrátane tohto členského štátu, a zmluva spadá do rozsahu týchto činností.

19. Podľa Článku 18 cit. nariadenia, spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko, alebo - bez ohľadu na bydlisko druhého účastníka - na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa.

20. Na uvedenom základe je preto podľa Čl. 17 a 18 cit. nariadenia daná právomoc súdu podľa § 3 C.s.p., nakoľko žalobca ako spotrebiteľ má bydlisko na území Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

22. Právo na zákonného sudcu je neopomenuteľná podmienka výkonu súdnej moci, keďže na jednej strane dotvára a upevňuje sudcovskú nezávislosť a na strane druhej predstavuje pre stranu sporu záruku, že na rozhodnutie jeho vecí sú povolané súdy a sudcovia podľa vopred ustanovených zásad tak, aby bola zachovaná zásada pevného a náhodného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody) výber súdov a sudcov „ad hoc“. Procesný postup, v ktorom o veci nerozhodol zákonný sudca, resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a rozhodnutie vydané v takomto konaní preto nie je ústavne akceptovateľné.

23. Prvoradou podmienkou správneho ustálenia osoby zákonného sudcu je totiž správne ustálenie vecnej, resp. miestnej príslušnosti konajúceho súdu; iba taký sudca určený podľa rozvrhu práce, ktorý je sudcom vecne a miestne príslušného súdu ustanoveného zákonom, je zákonným sudcom v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, resp. nezávislým a nestranným sudcom podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 283/09).

24. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

25. Podľa § 354 C.s.p. na konanie podľa tejto časti (§ 256 až § 354 C.s.p., pozn. odvolacieho súdu) sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak.

26. Podľa § 36 ods. 1 C.s.p. konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný.

27. Podľa § 13 C.s.p. na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

28. Podľa § 15 ods. 1, ods. 2 C.s.p. všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla. Všeobecným súdom zahraničnej právnickej osoby je súd, v ktorého obvode je v Slovenskej republike umiestnená organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby.

29. Podľa § 19 písm. d) C.s.p. popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

30. Podľa § 40 C.s.p. súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

31. Podľa § 41 C.s.p. súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

32. Odvolací súd dospel k záveru, že ak žalovaný v odvolaní využil svoje právo vzniesť námietku miestnej nepríslušnosti súdu pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patril, musí súd na základe tejto námietky podľa § 41 C.s.p. skúmať aj miestnu príslušnosť súdu.

33. Ako už vyššie odvolací súd uviedol, žalobca sa domáha nariadenia neodkladného opatrenia proti žalovanému ako zahraničnej právnickej osobe z cudzieho členského štátu Európskej únie, keď z rozhodujúcich skutkových okolností uvedených v návrhu možno odvodiť, že vec (spor) súvisí so spotrebiteľskou zmluvou; pretože žalovaný v zmysle § 15 ods. 1, ods. 2 C.s.p. nemá sídlo na území Slovenskej republiky ani podnik alebo organizačnú zložku podniku zapísanú do obchodného registra (ani nemal sídlo, resp. známy majetok na území Slovenskej republiky v zmysle § 16 C.s.p.), a vec má spotrebiteľský charakter, miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci, popri neexistujúcom všeobecnom súde žalovaného, je Okresný súd Nové Zámky v zmysle § 19 písm. d)

C.s.p., nakoľko žalobca má v obvode tohto súdu trvalé bydlisko na adrese I. XXXX/XX, I. E., ktoré je jediným existujúcim kritériom pre určenie miestnej príslušnosti súdu, pričom do úvahy neprichádzalo, aby súd prvej inštancie (Okresný súd Bratislava I) z vlastnej iniciatívy skúmal miestnu príslušnosť, nakoľko v posudzovanej veci nie je daná výlučná miestna príslušnosť; rovnako neprichádzalo ani do úvahy, aby súd prvej inštancie skúmal miestnu príslušnosť na námietku žalovaného, pretože tak urobiť ani nemohol vzhľadom na to, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa žalovaný dozvedel až z doručeného uznesenia súdu prvej inštancie a k nemu pripojeného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 331 ods. 1 C.s.p.).

34. Nedostatok procesnej podmienky miestnej príslušnosti, ktorý nastane za procesnej situácie, keď začne konať vo veci miestne nepríslušný súd bez toho, aby k svojej nepríslušnosti prihliadol, predstavuje zvláštny prípad, pričom strany sporu námietku miestnej nepríslušnosti pri svojom prvom procesnom úkone neuplatnili; v takomto prípade sa podmienka miestnej príslušnosti považuje pre ďalšie konanie za splnenú. Nedostatok procesnej podmienky miestnej príslušnosti je teda v zásade odstrániteľným nedostatkom podmienky konania.

35. Osobitnú kategóriu však predstavuje konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v prípadoch, v ktorých nie je daná výlučná miestna príslušnosť, pričom žalovaný v odvolacom konaní uplatní námietku miestnej príslušnosti; za danej situácie je potrebné tento nedostatok procesnej podmienky miestnej príslušnosti považovať za neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorého existencia súčasne spôsobuje úplnú negáciu základného práva žalovaného na zákonného sudcu.

36. Odvolací súd je názoru, že pri kolízii medzi právom žalobcu na účinnú a rýchlu dočasnú ochranu práv a právom žalovaného na zákonného sudcu je povinnosťou súdov postupovať tak, aby sa poskytla ochrana obom týmto právam; z ústavnoprávneho hľadiska je totiž neakceptovateľné, aby právo žalobcu na účinnú a rýchlu dočasnú ochranu práv bolo uprednostnené do tej miery, že tým dôjde k úplnému popretiu práva žalovaného na zákonného sudcu.

37. Pretože v posudzovanej veci žalobca podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na miestne nepríslušný súd, hoci miestna príslušnosť nevyplývala z § 20 C.s.p., pričom žalovaný v odvolacom konaní uplatnil námietku miestnej nepríslušnosti, nebola splnená podmienka konania.

38. Procesnú zodpovednosť za takýto výsledok konania nesie výlučne žalobca; ak totiž v dôsledku jeho postupu nebolo možné poskytnúť vôbec ochranu právu žalovaného na zákonného sudcu, potom nebolo možné ani poskytnúť ochranu jeho právu na urýchlenné a účinné rozhodnutie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

39. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. a) C.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na ustanovenie § 391 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého je súd prvej inštancie v zmysle vyššie uvedeného viazaný právnym názorom odvolacieho súdu s tým, že povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude postupom podľa § 43 ods. 1 C.s.p. bezodkladne postúpiť spor miestne príslušnému Okresnému súdu Nové Zámky bez rozhodnutia a upovedomiť o tom žalobcu a žalovaného.

40. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci rozhodne o náhrade trov konania (§ 262 ods. 1, § 396 ods. 3 C.s.p.).

41. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).